

Affald, udskiftning til LED, miljørigtige indkøb og nye miljømål! **Sådan var dagens program, da miljørepræsentanterne mødte til miljøseminar den 24. november 2016 i Herstedhus.**

57 miljørepræsentanter og ledere var mødt frem og solen skinnede i den grad på miljøet denne torsdag. Faktisk så meget at vi måtte rykke fra 2. sal med de store vinduer til teatersalen på 1. sal. Men så fik alle da kommet hinanden ved.

Andreas, ny driftsansvarlig fra Miljø & Teknik, havde fornøjelse af at præsentere endnu et nyt ansigt i miljøarbejdet, Maja Baungaard, som er den nye miljø- og udviklingskonsulent i Miljø & Teknik. Sammen vil de to drive miljøarbejdet i fremtiden. De nye kræfter har skullet bruge lidt tid til at finde sig til rette i opgaven og derfor har der i år ikke været nogen ekskursion. Ekskursionen vender dog tilbage i 2017.

Vi sad tæt, men der var plads til alle.

Den eksterne revision blev holdt i august og 6 enheder blev besøgt. Revisoren noterede blandt andet at der findes mange meget engagerede miljørepræsentanter ude i enhederne. Det er jo ikke nogen nyhed for os, der ser jer flere gange om året, men alligevel dejligt når en ekstern også bemærker det.

Der blev under revisionen noteret 4 væsentlige afvigelser, der efterfølgende er lukket i samarbejde med kommunens miljøtilsyn. Revisoren kom også med et antal bemærkninger og forbedringsmuligheder som de enkelte enheder nu skal arbejde med. Alle de besøgte enheder fik efterfølgende en tilbagemelding – overvejende positive naturligvis.

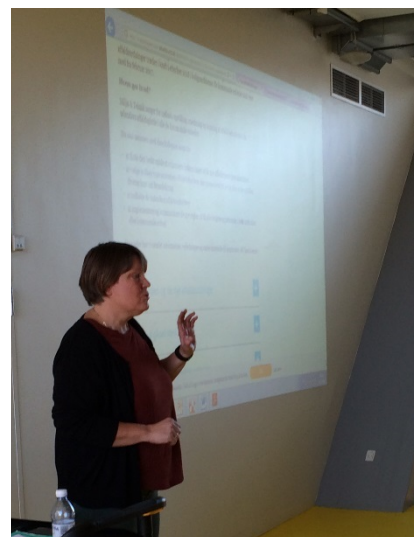
Miljøreddegørelsen og revisionen blev efterfølgende godkendt af miljøstyrelsen og vores EMAS-certificering er derfor fornyet til november 2017.

Affald – NU kommer de nye ordninger!

Fra den 1. februar 2017 går de nye affaldsordninger i luften på de kommunale enheder. Det skulle ha' været allerede 1. oktober 2016, men det var en større opgave end forventet at få alle boligområderne i gang, så derfor blev det udskudt. Merete Winther fra Miljø & Teknik kastede lys over noget af den uvished der hersker i enhederne i forhold til hvad man selv skal gøre lokalt og hvad Miljø & Teknik leverer og udfører.

På [medarbejdersiden](#) er der mere information om de nye ordninger og her er også samlet forskellige materialer og vejledninger til inspiration.

Merete guidede tilhørerne gennem blandt andet indretning af affaldsgårde, valg af beholdere og indkøb af poser.

Merete Winther, Miljø & Teknik

Enhederne skal selv stå for valg og indkøb af spande og beholdere til den indendørs sortering. På skolerne hvor der skal anvendes mange beholdere og stativer, er der dog et beløb der fordeles mellem skolerne. Indretning af affaldsgårde og opsætning af beholdere udendørs sørger Miljø & Teknik for. Enkelte institutioner får ny affaldsgård.

Når der skal vælges beholdere er der flere forhold man skal være opmærksom på. Hvor meget affald forventer man, hvor skal de placeres, risiko for brand m.m.

På medarbejdersiden findes vejledning med forslag til spande og beholdere, der kan gøre sorteringen lettere. Nogle spande købes, men det er også muligt at leje dem nogle steder.

Alle beholdere skal forsynes med piktogrammer der angiver hvilken fraktion beholderen anvendes til. Piktogrammer bestilles hos Affald & Genbrug på affaldoggenbrug@albertslund.dk.

”Grønært”, der kan lejes hos Vognmandsfirmaet M. Larsen

8 liters bioposer til de indendørs beholdere leveres af renovatøren. Man binder blot en tom pose på den udendørs beholder, så lægger skraldemanden nye poser. Har man brug for mere end 4 ruller poser af gangen, skal enheden bestille til et halvt års forbrug hos Vestforbrænding. Bioposer til større beholdere skal enheder selv købe hos den leverandør der leverer beholderne.

Når beholdere er indkøbt og det er aftalt hvem og hvordan de tømmes, skal miljøhåndbogen opdateres. Der ligger allerede nu nye sorteringsguider på medarbejdersiden og snart vil de være indarbejdet den næste udgave af miljøhåndbogsskabelonerne. Vi håber de er klar til brug inden jul.

Udskiftning til LED

I 2015 og 2016 blev der arbejdet på en fælles miljøindsats om udskiftning til LED-belysning. Indsatsen var todelt; en undervisningsdel og en del, hvor enheder kunne tilmelde sig en proces, der skulle munde ud i en kortlægning af lyspunkter og efterfølgende vejledning i udskiftning af lyskilder. Desværre blev hele kortlægningsopgaven for omstændig og der viste sig ikke at være ressourcer til at bearbejde de indsamlede data.

Arkitekt Celine Bardram fra Miljø & Teknik har derfor arbejdet på en generel vejledning, der kan anvendes af alle enheder, som hun præsenterede for deltagerne.

Celine gennemgik de mange nye begreber man skal forholde sig til når man køber lyskilder i LED; RA (evnen til at gengive farver), lumen (effekt), kelvin (farvetemperatur) og spredningsvinkel er blot nogle af de ting man skal tænke i når den nye pære skal indkøbes.

Det giver god mening af tænke sig om allerede under indkøbet eftersom levetiden på lyskilder af LED kan være 10-25 år.

Hvilken lyskilde man skal vælge afhænger især af hvad man skal bruge lyset til. Arbejdslys til skrivebordet bør være retningsbestemt og med god farvegengivelse, mens man over mødebordet måske har mere brug for varmt lys og en større spredningsvinkel.

I disse affaldssorteringstider bør det også nævnes at når de gamle pærer udskiftes, skal de i farligt affald da mange spare- og halogenpærer indeholder kviksølv. En lyskilde med LED hører til i småt elektronisk affald.

Celines oplæg vil inden længe blive til en guide, der kan hentes på medarbejdersiden. Efterfølgende vil der blive arbejdet på at få lagt nogle af de gode råd og guidelines ind i indkøbssystemet Rakat, så de er lige ved hånden når der købes pærer.

Miljø & Teknik vil indkøbe nogle udlånsæt, der indeholder forskellige pæretyper med forskellige værdier. Enhederne vil så kunne låne en kasse, som testes "hjemme" i enhedens egne lamper. Testkassen vil blive introduceret på forårets miljøseminar.

Det bliver kommunikeret ud til alle enheder når guiden og lånesættene er klar.

Der blev spurgt ind til besparelserne ved skift til LED. Besparelserne afhænger af bl.a. 1) prisen for de nye pærer, da LED typisk er dyrere end de eksisterende pærer 2) pærens levetid; sammenlignet med f.eks. en halogenpære har LED ca. 13 gange så lang levetid 3) elprisen.

Som eksempler kan det nævnes at udskiftes glødepærer til LED pærer spares ca. 90% på den el du bruger til belysning. Udskiftes sparerpærer til LED pærer spares ca. 60% på den el du bruger til belysning.

Forskellige versioner af beregnere, hvor man selv indtaster sine data findes her:

<http://www.climacare.dk/da/beregner.asp>

<http://sparenergi.dk/erhverv/vaaerktoejer/skift-til-led>

Miljøtiltag i indkøb

Miljø- og udviklingskonsulent Maja Baungaard præsenterede de nyeste tiltag indenfor miljørigtige indkøb.

Fra 2017 er der indgået ny aftale med Hørkram, som indebærer et større udvalg af økologiske varer, samt lavere priser. Hørkram lover os priser der er 20-30% under markedsprisen for økologi. Det vil mange sikkert opleve som en hjælpende hånd i forhold til det nye mål om 90% økologisk kost i 2020 (minimum 75% i dag). Et ambitiøst mål, som en del enheder dog allerede har nået eller i hvert fald er tæt på.

De økologiske spisemærker

Maja opfordrede til at deltage i det Økologiske Spisemærke og på den måde skabe mere fokus på vores flotte økologiprocenter. Det er gratis at deltage, man skal blot indsende 3 mdrs. Fakturaer. Det er den enkelte enhed selv, der står for tilmelding. Tilmelding sker på <http://www.oekologisk-spisemaerke.dk/>

I indkøbssystemet Rakat er der også kommet nogle nyheder i form af bionedbrydeligt service og sågar økologiske juletræer. Der arbejdes også på at miljømærke varerne i Rakat og dermed gøre det endnu lettere at finde de gode, miljørigtige varer.

Mål for 2017

Den sidste del af miljøseminaret var sat af til at arbejde med mål for 2017 og der blev gået til den ved bordene. De første mål blev da også afleveret allerede på miljøseminaret.

Som optakt til arbejdet med de nye mål lød en opfordring til at udarbejde mål der er uafhængige af eksterne forhold , f.eks. bevillinger og renoveringer. Samtidig bør de gode mål have tydelige indikatorer for målets opfyldelse.

Målene skal som altid ha' fokus på væsentlige miljøpåvirkninger og ressourcer.

Den fælles miljøindsats om affald indebærer et krav om at hver enhed har mindst et mål om affald. Når der skrives mål om affald, skal det ikke blot være, at man vil sortere efter de nye regler, da alle jo formodes at overholde det nye regulativ. Inddragelse af børn, brugere, medarbejdere, forældre eller hvem man er i berøring med eller har besøg af i ens bygning i det daglige, giver til gengæld rigtig god mening at tænke ind i ens affaldsmål. Der gives eksempler fra institutionernes miljømål for affald i vedhæftede powerpoints og inspiration kan også hentes på Vestforbrændings hjemmeside: <http://www.vestfor.dk/Viden-og-laering>. Samme sted kan der aftales gratis spændende undervisningsbesøg fra Vestforbrænding.

Mål for 2017 og opfølgning på mål fra 2016 skal afleveres i januar og sendes til miljoledelse@albertslund.dk

